

JŪRNIEKI

Personai, kas ir nodarbināta uz **jūras kuģa**, sociālās apdrošināšanas iemaksas ir jāveic tajā valstī, ar kuras karogu brauc kuģis. Savukārt, ja atalgojumu maksā uzņēmums, kam juridiskā adrese ir citā valstī, iemaksas ir jāveic uzņēmuma juridiskās adreses valstī, ja persona tajā pastāvīgi dzīvo.

PIEMĒRS:

Jūrnieks, kura dzīvesvieta ir Latvijā, strādā uz kuģa, kas brauc ar Apvienotās Karalistes karogu. Atalgojumu jūrnieks saņem no Latvijā reģistrēta uzņēmuma. Šajā gadījumā sociālās iemaksas ir jāveic Latvijā.

Jūrnieki, kuri ir nodarbināti uz Norvēģijas Starptautiskajā kuģu reģistrā reģistrētiem kuģiem

Saskaņā ar Pagaidu līgumu, kas noslēgts starp Labklājības ministriju un Norvēģijas Karalisko Darba un sociālo lietu ministriju, uz jūrniekiem, kuri dzīvo Latvijā un ir nodarbināti uz Norvēģijas Starptautiskajā kuģu reģistrā reģistrētiem kuģiem, attiecas Latvijas sociālās drošības tiesību akti. Līdz ar to Latvijas jūrnieki, strādājot uz šiem kuģiem, sociālās iemaksas veic Latvijā un viņiem ir nepieciešams saņemt A1 sertifikātu.

CITI DARBINIEKI

- **Ierēdnis** ir apdrošināms tajā valstī, kurā atrodas administrācija, kas viņu nodarbina.
- Dalībvalsts **bruņotajos spēkos vai civildienestā iesauktās personas** ir pakļautas šīs valsts tiesību aktiem.
- Pasažieru un kravas pārvadājumu **lidojumu apkalpes un salona apkalpes locekļi** ir apdrošināmi tajā valstī, kurā atrodas „mājas bāze”.
- **Eiropas Kopienų līgumdarbinieki** var izvēlēties sociālās apdrošināšanas iemaksas veikt valstī:
 - kurā tiek nodarbināti;
 - kurā pēdējo reizi viņi bija apdrošināti;
 - kuras piederīgie viņi ir.

KĀ PIEPRASĪT A1 SERTIFIKĀTU?

Darba devējam **darbinieka nosūtīšanas gadījumā** ir jāaizpilda „Iesniegums sociāli apdrošināmās personas statusa saglabāšanai Latvijā, strādājot citā ES valstī pēc nosūtījuma”.

Pašnodarbinātai personai īslaicīgas darbības veikšanas citā ES valstī gadījumā ir jāaizpilda „Iesniegums sociāli apdrošināmās personas statusa saglabāšanai Latvijā, strādājot citā ES valstī pašnodarbinātā statusā”.

Jūrniekiem, kuri ir nodarbināti uz Norvēģijas Starptautiskajā reģistrā reģistrētiem kuģiem, ir jāaizpilda „Iesniegums sociāli apdrošinātās personas statusa saglabāšanai Latvijā, strādājot valstī, ar kuru noslēgts starpvalstu līgums”.

Darbiniekam, darba devējam vai pašnodarbinātai personai, kas darbību veic divās vai vairāk ES valstīs, ir jāaizpilda „Iesniegums sociāli apdrošinātās personas statusa saglabāšanai Latvijā, parasti strādājot divās vai vairākās ES/EEZ valstīs vai Šveicē”.

Iesniegumu veidlapas: www.vsaa.lv; **papildu informācija:** www.vsaa.lv un Eiropas Komisijas mājaslapā ec.europa.eu.

Iesniegumus A1 sertifikātu saņemšanai var iesniegt jebkurā VSAA klientu apkalpošanas centrā, nosūtot pa pastu vai elektroniski.

KĀ SAŅEMT A1 SERTIFIKĀTU

A1 sertifikātu var saņemt pa pastu darba devēja juridiskajā adresē, darbinieka/pašnodarbinātā dzīvesvietas adresē vai personīgi jebkurā VSAA klientu apkalpošanas centrā.

Konsultācijas sniedz VSAA Iemaksu nodaļa (Tilta iela 11/1, Rīga, LV-1005).

Tālruni konsultācijām un pierakstam uz klātienes konsultācijām: **67389121, 67355375, 67011805**.

Pierakstīties uz konsultācijām var arī, rakstot uz e-pastu iemaksas@vsaa.lv.

Valsts sociālās
apdrošināšanas aģentūra

Kas jāzina Latvijas darba devējiem un darbiniekiem par A1 sertifikātu,

strādājot citā Eiropas Savienības* valstī

A1 sertifikāts ir dokuments, kas apliecina, kurā valstī (Eiropas Savienībā (ES), Eiropas ekonomiskajā zonā (EEZ) vai Šveicē) ir veicamas sociālās apdrošināšanas iemaksas.

*attiecas tikai uz ES dalībvalstīm, EEZ valstīm un Šveici

KURĀ VALSTĪ JĀVEIC SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS OBLIGĀTĀS IEMAKSAS?

Darbinieki vai pašnodarbinātie ir sociāli apdrošināmi tajā valstī, kurā tie faktiski strādā, neatkarīgi no dzīvesvietas. Tomēr var būt gadījumi, kad sociālās apdrošināšanas iemaksas jāveic nevis nodarbinātības valstī, bet citā valstī, piemēram darbinieku nosūtīšanas gadījumā.

KAM NEPIECIEŠAMS A1 SERTIFIKĀTS

- Darbiniekam vai pašnodarbinātajam, kurš tiek **nosūtīts** darba veikšanai uz citu valsti
- Darbiniekam vai pašnodarbinātajam, kurš **pastāvīgi veic darbu divās vai vairāk** valstīs
- Ierēdnim, kurš tiek nosūtīts uz citu valsti
- Jūrniekam, veicot darbu kuģī, kas brauc ar citas valsts karogu un saņem atalgojumu no Latvijas uzņēmuma
- Jūrniekam, kurš nodarbināts uz Norvēģijas kuģu reģistrā reģistrēta kuģa
- Lidojuma apkalpes un salona apkalpes locekļiem
- Eiropas Kopienų līgumdarbiniekiem

NOSŪTĪŠANA DARBA VEIKŠANAI UZ CITU ES VALSTI

Nosacījumi A1 sertifikāta saņemšanai:

- Darbinieks ir sociāli apdrošināta persona Latvijā (vismaz vienu mēnesi)
- Darbs citā valstī tiek veikts tā uzņēmuma labā, kas darbinieku nosūta un to starpā pastāv tieša saikne (darba līgums, darba pienākumi u.c.)
- Darbinieks darbu citā valstī veic īslaicīgi (līdz 24 mēnešiem)
- Darbinieku atļauts no jauna norīkot darbā tajā pašā uzņēmumā un tajā pašā valstī, ja pagājis **vismaz divu mēnešu termiņš** no dienas, kad beidzies iepriekšējais periods, kurā darba ņēmējs bijis norīkots darbā
- Uzņēmums, kas nosūta darbinieku, būtisku saimnieciskās darbības daļu veic Latvijā

Darba devējiem, nosūtot darbiniekus darbā uz citu valsti, ir jāievēro Direktīva 96/71/EK (par strādājošo norīkošanu darbā, par minimālās darba algas likmi).

DARBĪBAS VEIKŠANA VAIRĀKĀS DALĪBVALSTĪS

Svarīgi!

Strādājot dažādās ES valstīs vienlaicīgi, sociālās apdrošināšanas iemaksas ir jāveic tikai vienā valstī.

Darbinieks ir **sociāli apdrošināms Latvijā**, ja:

- Dzīvesvieta ir Latvijā un veic būtisku darbības daļu savas dzīvesvietas valstī;
- Viņu nodarbina vairāki uzņēmumi, kuru juridiskās adreses ir dažādās valstīs.

Darbinieks ir **sociāli apdrošināms valstī, kurā atrodas darba devēja juridiskā adrese**, ja:

- Neveic būtisku darbības daļu Latvijā;
- Veic darbību dažādās valstīs;
- Vienā valstī ir darba ņēmēja statusā, bet citā - kā pašnodarbinātais.

Darbiniekiem un pašnodarbinātajiem, kuru **dzīvesvieta ir Latvijā un kuri veic darbu vairākās ES valstīs**, jāvērsas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (VSAA), lai noteiktu, kurā valstī jāveic sociālās apdrošināšanas iemaksas. Ja iemaksas būs jāveic Latvijā, VSAA izsniegs A1 sertifikātu.

PIEMĒRS:

Latvijā dzīvojoša persona ir noslēgusi darba līgumu ar Igaunijā reģistrētu darba devēju. Darbinieks veic darbu Latvijas teritorijā 10 dienas mēnesī, bet pārējo laiku Igaunijas teritorijā. Tā kā darbinieks veic būtisku darbību Latvijā, tad darba devējam par viņu ir jāveic sociālās iemaksas tikai Latvijā. Darbiniekam jāvērsas VSAA un jāpieprasa A1 sertifikāts.

Svarīgi!

Nodarbinot ārvalstnieku, Latvijas darba devējam ir jānoskaidro, vai šim darbiniekam ir citas valsts izsniegts A1 sertifikāts. Ja ir, tad par šādiem darbiniekiem sociālās iemaksas ir jāveic tajā valstī, kura ir izdevusi A1 sertifikātu.